

lang pressie bleef uitoefenen om toch tot de landing op Sumatra te besluiten – Churchill wilde er zelfs de landing in Zuid-Frankrijk die in de zomer van '44 zou volgen op die in Normandië, voor laten vervallen. Mountbatten kreeg hij aan zijn kant en zelfs aan de Britse *Chiefs of Staff* wist hij zijn wil op te leggen: begin november stelden zij aan de Amerikanen voor, tot een landing op Noord-Sumatra over te gaan teneinde er grote vliegvelden aan te leggen vanwaar men Singapore en belangrijke punten in de Indische archipel, bijvoorbeeld de aardolie-installaties van Palembang, zou kunnen aanvallen. Alleen: daarvoor zou de Britse *Eastern Fleet* moeten worden versterkt met Amerikaanse vliegekampschepen, kruisers, landingsvaartuigen en een landingsbrigade. Die hulp werd door de Amerikanen geweigerd.

Roosevelt ging verder. Aangezien het als wenselijk was beschouwd dat in Mountbatten gebied toch iets van belang zou worden ondernomen, was door de *Combined Chiefs of Staff* vastgesteld dat in de lente van '44 geland zou worden op de Andamanen, hetgeen aan Tsjiang Kai-sjek was meegedeeld. Daar waren talrijke landingsvaartuigen voor nodig. Welnu, toen Roosevelt en Churchill in oktober '43 in Teheran aan Stalin de toezegging hadden gedaan dat in mei '44 (het zou juni worden) een Tweede Front in West-Europa zou worden geopend, verbond Roosevelt daar de conclusie aan dat Mountbatten zijn landingsvaartuigen moest afstaan terwille van de operaties in Europa (de landing in Normandië en die in Zuid-Frankrijk). Het was de Amerikaanse president die persoonlijk een streep haalde door het plan voor de Andamanen-operatie.

Enkele maanden later wist men dat een groot deel van de Japanse slagvloot naar Singapore was verplaatst; daar vloeide uit voort dat een eventuele landing op Sumatra méér Geallieerde krachten zou vergen dan waarmee men tot dusver rekening had gehouden.

Voor Churchill was dat geen reden om zijn geliefkoosd project op te geven. Met grote hardnekkigheid bleef hij ook in '44 op de verwezenlijking ervan aandringen.¹ Ging het hem om Sumatra? Welneen: het ging

¹ Ook Mountbatten deed dat: hij zond in februari '44 een speciale missie naar Londen en Washington om de landing op Sumatra te bepleiten. De missie had in Washington geen enkel succes mede doordat Stilwell uit Tsjoengking een eigen missie naar de Amerikaanse hoofdstad had gestuurd om er op te wijzen dat Tsjiang Kai-sjek in de eerste plaats meer steun aan Nationalistisch China verwachtte, hetgeen het wenselijk maakte dat Mountbatten zijn krachten zou concentreren op de verdrijving van de Japanners uit Opper-Birma.

Hoezeer Churchill in de eerste maanden van '44 op operaties in Nederlands-Indië bleef aandringen (zijn voorstellen later in dat jaar komen nog aan de orde), moge